

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Antropológia és kommunikáció

2025-2026 Egyetemi tanév

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem	
1.2. Kar	Történelem és Filozófia Kar	
1.3. Intézet	Magyar Történeti Intézet	
1.4. Szakterület	Filozófia	
1.5. Képzési szint	Alapképzés	
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Filozófia	
1.7. Képzési forma	Nappali	

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve		Antropológia és kommunikáció				A tantárgy kódja		HLM2407			
2.2. Az előadásért felelős tanár neve											
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve											
2.4. Tanulmányi év		II	2.5. Félév		4	2.6. Értékelés módja		K	2.7. Tantárgy típusa		Szaktárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1. Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor/projekt	2
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					24
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					12
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					20
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					10
Vizsgák					4
Más tevékenységek:					
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszám					70
3.8. A félév összóraszám					126
3.9. Kreditszám					5

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	Nincsenek	
4.2. Kompetenciabeli	Nincsenek	

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	• multimédiás projektorral, vetítővászonnal/képernyővel és táblával felszerelt terem	
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának	• multimédiás projektorral, vetítővászonnal/képernyővel	

feltételei	és táblával felszerelt terem	
------------	------------------------------	--

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai/kulcs-kompetenciák	- C1 A filozófia elméleti és történeti alapjainak beazonosítása és megfelelő alkalmazása: elvek, értékek, etikák, gondolkodási módozatok és gyakorlatok - C2 Általános és ágazati filozófiai gondolatok, témák és problémák rendszerezése és megfogalmazása - C3 Megoldások, konklúziók vagy alternatív probléma-megközelítések erős és gyenge pontjainak a kritikai gondolkodás (logikai elemzés és értékelés) általi beazonosítása - C4 Az emberi cselekedetek, tapasztalatok és létezés okainak, elveinek és értelmének a kimutatása - C5 Filozófiai gondolatok/ismeretek létrehozása és közlése - C6 Személyközi és interkulturális közvetítés a személyközi és interkulturális problémák beazonosítása, elemzése és megoldása révén
Transzverzális kompetenciák	- CT1. Közepes nehézségű problémahelyzetek realista, illetve mind elméleti, mind gyakorlati érveléssel való kezelése, hatékony megoldásuk érdekében - CT2 A hatékony multidiszciplináris csoportmunka technikáinak a különböző hierarchikus szinteken való alkalmazása - CT3 A szakmai továbbképzés szükségletének az önértékelése a személyes autonómia, a munkaerőpiaci integráció és a munkaerő-piaci követelményekhez való alkalmazkodóképesség fejlesztése céljából

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	Az antropológia alapvető fogalmainak és sajátos problémáinak ismerete kommunikációs szempontból.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	Az antropológiai kutatás konkrét eseteinek kommunikációs szempontból történő elemzésének képessége.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Az antropológiai probléma tárgyalásmódjai. A filozófiai és a kommunikatív megközelítés jelentősége	Előadás, power point bemutató, megbeszélés	Figyelembe vesszük a hallgatók által felvetett kérdéseket, a magyarázatok és példák fontosságát
2. Antropológiai szemléletek (A filozófiai antropológia és a kulturális antropológia)	Előadás, power point bemutató, megbeszélés	
3. A kultúra, mint létmód és kommunikáció	Előadás, power point bemutató, megbeszélés	
4. Helmuth Plessner. Az érzékek antropológiája. A világ otthonosságának elvesztése és kifejezésformái	Előadás, power point bemutató, megbeszélés	
5. Testiség. A tapasztalat struktúrái. Az érzékelés és kommunikáció	Előadás, power point bemutató, megbeszélés	

kulturális konvenciói		
6. A nyelv, mint létmód I. Cselekvés, képzet és nyelv	Előadás, power point bemutató, megbeszélés	
7. A nyelv, mint létmód II. A nyelv társadalomtörténete és a kulturális relativizmus	Előadás, power point bemutató, megbeszélés	
8. Rituális kommunikáció. Társadalmi struktúra, társadalmi határok és átmeneti rítusok	Előadás, power point bemutató, megbeszélés	
9. A társadalmi rend kommunikációja. Intézmények, fegyelmezés és hatalom	Előadás, power point bemutató, megbeszélés	
10. A művészet, mint kulturális létmód és komplex kommunikáció	Előadás, power point bemutató, megbeszélés	
11. A szent szimbólumok. Szimbolikus reprezentációk és a transzcendens valósághoz való viszonyulás módozatai	Előadás, power point bemutató, megbeszélés	
12. A médiakommunikáció antropológiája I. Az emberi viszonyok közvetítettsége és a kommunikáció médiumai.	Előadás, power point bemutató, megbeszélés	
13. A médiakommunikáció antropológiája II. Rituális kommunikáció a médiában	Előadás, power point bemutató, megbeszélés	
14. A médiakommunikáció antropológiája III. Az ember képe a médiában és a médiaszabályozás embereszménye	Előadás, power point bemutató, megbeszélés	

Könyvészet

1. Geertz, Clifford: *Az értelmezés hatalma* [Puterea interpretării], Budapest, Ed. Századvég, 1994.
2. Gehlen, Arnold: *Az ember természete és helye a világban* [Natura omului și poziția sa în lume], Budapest, Ed. Gondolat, 1976.
3. Gennep, Arnold van: *Riturile de trecere*, Ed. Polirom, Iași, 1998.
4. Habermas, Jürgen: *Sfera publică și transformarea ei structurală*, Comunicare.ro, București, 2005.
5. Hall, Edward T.: *Rejtett dimenziók* [Dimensiuni ascunse], Háttér, Budapest, é.n.
6. Husserl, Edmund: *Phenomenology and Anthropology* (1931), Translated and edited by Thomas Sheehan and Richard E. Palmer, In: *Psychological and Transcendental Phenomenology and the Confrontation with Heidegger (1927 1931)*, Dordrecht, Netherlands: Kluwer Academic Publishers, 1997, 485-500.
7. Kamper, D.- Wulf, C. (ed.): *Antropologia az ember halála után* [Antropologie după moartea omului], Budapest, Ed. József Attila Műhely, 1998.
8. Lampert, Jay: *Gadamer and Cross-cultural Hermeneutics*, *The Philosophical Forum*, vol. XXVIII., No 4., Summer 1997, vol. XXIX., No 1., Fall, 1997.
9. Lévi-Strauss, Claude: *Faj és történelem*. Budapest. Napvilág, 1999.
10. Maurice Merleau-Ponty: *Az észlelés fenomenológiája* [Fenomenologia Perceptiei], Budapest, L'Harmattan, 2012.
11. Plessner, Helmut: *Az érzékek antropológiája* [Antropologia simțurilor]. In: Bacsó Béla (szerk.): *Az esztétika vége – vagy se vége, se hossza?* [Sfârșitul esteticii – sau o estetică fără limite?] Budapest. Ikon Kiadó, 1995
12. Scheler, Max: *Az ember helye a kozmoszban. Tanulmányok* [Poziția omului în cosmos. Studii], Budapest, Ed. Osiris, 1995.
13. Silverstone, Roger: *Miért van szükség a média tanulmányozására?* [Why Study the Media? SAGE, London 1999], Akadémiai Kiadó, Budapest, 2008.
14. Ungvári Zrínyi Imre: *Dialógus. Interpretáció. Interakció. Közelítések a kultúra kommunikatív*

értelmezéséhez [Dialog. Interpretare. Interacțiune. Aproximări, ale interpretării comunicative a culturii], Mentor, Târgu Mureș, 2005

15. Waldenfels, Bernhard: Test és corpus [Trup și corp], *Pro Philosophia Füzetek*, 1999/3.

16. Waldenfels, Bernhard: *A normalizálás határai* [Limitele normalizării], Gond-Cura, Budapest, 2005.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Martin Heidegger: A filozófiai antropológia eszméje; Michael Landmann: A filozófiai antropológia alapjai; Thomas H. Eriksen: Az antropológia rövid története (Christoph Wulf: Kulturális antropológia)	Szövegelemzés, megbeszélés	Két-három választható szöveg elemzésére kerül sor. Más szövegek is választhatók
2. Max Scheler: Az ember helye a kozmoszban Helmuth Plessner: Az érzékek antropológiája, Arnold Gehlen: Az ember. 8. A tehermentesítés törvénye. A tudat szerepe (Chr. Wulf: Filozófiai antropológia)	Szövegelemzés, megbeszélés	
3. Lévi-Strauss, Claude: Faj és történelem, Bernhard Waldenfels: A normalizálás határai, Geert Hofstede: Culture's Consequences, Jay Lampert: Gadamer and Cross-cultural Hermeneutics	Szövegelemzés, megbeszélés	
4. Helmuth Plessner: Az érzékek antropológiája; Waldenfels, Bernhard: Test és corpus; Edward T. Hall: Rejtett dimenziók (Térérzékelés IV.– V., Látás VI.)	Szövegelemzés, megbeszélés	
5. Jessica Benjamin: Azonosság és különbözőség, Joó Mária: A feminista elmélet és a (női) test, Featherstone, Mike –Hepworth, Mike –Turner, Bryan S.: A test	Szövegelemzés, megbeszélés	
6. Arnold Gehlen: Cselekvés és nyelv az ember előzetes meghatározásában. In: Arnold Gehlen: Az ember. Természete és helye a világban. Gondolat, Budapest, 1976.; Alessandro Duranti: Linguistic anthropology. Language as a non-neutral medium;	Szövegelemzés, megbeszélés	
7. Peter Burke: A nyelv társadalomtörténete; Wardhaugh, Ronald 1995. Regionális dialektusok. Társadalmi dialektusok. Stílusok és regiszterek. In: Wardhaugh, Ronald: Szociolingvisztika. Budapest. 41–50.	Szövegelemzés, megbeszélés	
8. Gennep, Arnold van: Átmeneti rítusok; Victor Turner: A rituális folyamat (1969)	Szövegelemzés, megbeszélés	
9. Douglas, Mary: Cum gândesc instituțiile, Peter Berger-Thomas Luckmann: Construirea socială a	Szövegelemzés, megbeszélés	

realității; Leach, Edmund: Szociálanropológia [Antropologie socială], Michel Foucault: A szubjektum és a hatalom [Subiectul și puterea]		
10. Clifford Geertz: A művészet mint kulturális rendszer [Arta ca sistem cultural]. In: Geertz, Clifford: <i>Az értelmezés hatalma</i> [Puterea interpretării]; Scruton, Roger: Esztétikai tapasztalat és kultúra [Experiență estetică și cultură]	Szövegelemzés, megbeszélés	
11. Clifford Geertz: Az éthosz a világkép és a szent szimbólumok [Etosul, imaginea lumii și simbolurile sacre], Arnold van Gennep: Riturile de trecere, Scruton, Roger: Esztétikai tapasztalat és kultúra [Experiență estetică și cultură]	Szövegelemzés, megbeszélés	
12. Jürgen Habermas: Sfera publică și transformarea ei structurală; Mátyás Mónika: Történészek Habermasról; Bernhard Peters: A nyilvánosság jelentése; Roger Silverstone: Miért van szükség a média tanulmányozására? [De ce avem nevoie de studierea mass media?], Hajdu Ildikó: A média antropológiája [Antropologia mass media], Vályi Gábor: Közösségek hálózati kommunikációja [Comunicare comunităților pe internet]	Szövegelemzés, megbeszélés	
13. Császai Lajos: A média rítusai [Ritualurile mass-media]; Nick Couldry: Media rituals: beyond functionalism		
14. Roger Silverstone: Media and Morality: On the Rise of the Mediapolis. Polity Press, 2007.		
Könyvészet - Burke, Peter: A nyelv társadalomtörténete [Istoria socială a limbajului], Aetas, 2002. 4. - Couldry, Nick: Media rituals: beyond functionalism. In: Rothenbuhler, Eric W. and Coman, Mihai, (eds.) Media anthropology. Sage Publications, Inc., Thousand Oaks, CA, USA, 2005., pp. 59-69. - Császai Lajos: A média rítusai. Osiris, Budapest 2002. - Douglas, Mary: <i>Cum gândesc instituțiile?</i> Ed. Polirom, Iași, 2002. - Duranti, Alessandro: Linguistic anthropology. Language as a non-neutral medium. In: Rajend Mesthrie (ed.): The Cambridge Handbook of Sociolinguistics. Cambridge University Press, 2011. pp 28-46. - Featherstone, Mike –Hepworth, Mike –Turner, Bryan S.: <i>A test[Trupul]</i>, József Műhely Kiadó, 1997. - Foucault, Michel: A szubjektum és a hatalom [Subiectul și puterea], In: Kis-Kovács-Odorics (szerk.): <i>Testes könyv II.</i> [Cartea corpului II.], Ictus-JATE, 1997., 267.–292. o. - Hajdu Ildikó: A média antropológiája [Antropologia mass-media], Mediárium, 2007. nyár – ősz, http://epa.oszk.hu/01500/01515/00002/pdf/04.pdf - Heidegger, Martin: A filozófiai antropológia eszméje [Ideea antropologiei filozofice], In: M. Heidegger: Kant és a metafizika problémája [Kant și problema metafizicii], Osiris, Gond, 2000.		

10. Hofstede, Geert: *Culture's Consequences. Comparing Values, Behaviors, Institutions and Organizations Across Nations*, Sage Publications, Thousand Oaks, London, New Delhi, 2000
11. Joó Mária: A feminista elmélet és a (női) test [Teoria feministă și trupul (feminin)] , Magyar Filozofiai Szemle_2010.2., filozofiaiszemle.net/wp-content/uploads/2012/03/64_pdfsam_szemle-2010.2.pdf
12. Leach, Edmund: *Szociálanropológia* [Antropologie socială], Budapest, Osiris, 1996.
13. Marshall McLuhan: *Understanding Media. The Extensions of Man*, The MIT Press Cambridge, Massachusetts London, England, 1994.
14. Marinescu, Paul: *Comunicarea în instituțiile publice*, In: Paul Marinescu: *Managementul institutiilor publice*, Universitatea din Bucuresti, E-books, <http://ebooks.unibuc.ro/StiinteADM/marinescu/3.htm>
15. Mátay Mónika: *Történészek Habermasról* [Istoricii despre Habermas], Szociológiai figyelő, 1999/7., <http://www.c3.hu/~szf/Szofi99/07/Szemezes-Fr.htm>
16. Scruton, Roger: *Esztétikai tapasztalat és kultúra* [Experiență estetică și cultură], Rev. Nappali Ház, 1990/2.
17. Roger Silverstone: *Media and Morality: On the Rise of the Mediapolis*. Polity Press, 2007.
18. Vályi Gábor: *Közösségek hálózati kommunikációja* [Comunicarea comunităților pe internet], Rev. Szociológiai Szemle 2004/4. 47–60 <http://www.mtapti.hu/mszt/20044/003.pdf>
19. Zentai Violetta (szerk.): *Politikai antropológia* [Antropologie politică], Budapest, Ed. Osiris-Láthatatlan Kollégium, 1997.
20. Wardhaugh, Ronald: *Regionális dialektusok. Társadalmi dialektusok. Stílusok és regiszterek*. [Dialecte regionale. Dialecte sociale. Stiluri și registre] In: Wardhaugh, Ronald: *Szociolingvisztika*. Budapest. 1995., 41–50.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A tantárgy szerepel az alábbi hazai és külföldi egyetemek kínálatában:

- Catedra de Jurnalism și Filosofie, Facultatea de Jurnalistică, Sibiu, Conf. univ. dr. Lucian Grozea, Antropologia comunicării
- Chaire UNESCO, Université Paris VIII, Professeur Jacques Poulain, Licence 2 : « Philosophie pragmatique du dialogue », Master, Doctorat : « Anthropologie pragmatique du dialogue »,
- Anthropology and Communication Joint Major Program, School of Communication, Simon Fraser University Canada
- Specialization to undergraduate majors and minors in anthropology as to doctoral students: Anthropology of Visual Communication, Temple University's Department of Anthropology, Philadelphia
- Anthropology of Communication, Columbia College Chicago

A tantárgy olyan ismereteket foglal magában, amelyek szerepelnek a cégek és civil szervezetek számára ajánlott legismertebb intézményi tréningek keretében

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	A hallgatónak átmenő jegye (5) kell legyen mind az előadás (kollokvium/ dolgozat), mind pedig a szemináriumi (3 szöveg elemzése) feladatokból ahhoz, hogy átmenő jegyet kapjon a tantárgyból Értékeléskor: -a másolás vagy csalás kísérletére 1-es osztályzat jár		- az előadások 70%-án való részvétel kötelező A végső jegy az előadásra kapott (kollokvium/ dolgozat) jegyből (70%) és a szemináriumi feladatokra kapott jegyből (30%) tevődik össze

	- a témák nem, ismeretére 4-es osztályzat jár		
10.5 Szeminárium / Labor	- a téma helyes besorolása - a tratalomnak a fogalmi és módszertani keretbe illeszkedő előadása		- a szemináriumok 80%-án való részvétel kötelező - a vitákban való részvétel - három szemináriumi szöveg elemzése (30 %)
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
a.) A hallgatónak átfogó szemlélete van az antropológiáról és alapproblémáiról b.) A hallgató képes szakkifejezésekkel megmagyarázni az antropológia és a kommunikáció problémáinak összefüggését egy saját maga által választott probléma példáján. c.) A hallgató képes koherens módon bemutatni legalább három szöveget, ami a tantárgy témaköréhez tartozik			

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)¹

Kitöltés időpontja:
2025.09.15.

Előadás felelőse:
Dr. Ungvári Zrínyi Imre, egy. docens

Szeminárium felelőse:
Dr. Ungvári Zrínyi Imre, egy. docens

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
2025.09.20.

Intézetigazgató:
Dr. Nagy Róbert, egy. docens

¹ Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.